

Het blad voor alle roeiers

roef!

FEBRUARI 2023
LOSSE NUMMERS € 6,50

54

NEDurance in
ijzersterke
recordtijd
de oceaan
over

RUTGER ARISZ
Over zijn tijd
bij de KNRB

TOERROEIEN
De hartstocht
en humor route

CARLA BEEKMAN
Pionier in
coachreizen

FSN-training Bekwame Stuur

Je stuurt geen sloep,
je stuurt **mensen**

Na een fataal roeiongeval in 2020 besloot de Federatie Sloep-
roeien Nederland (FSN) veiligheid steviger op de kaart te zetten.
Kees Verweel en Marco Schoone stelden een training op voor
stuurlieden. Dit jaar trokken ze daarmee voor het eerst door het
land. Roei! sloot aan in Groningen.

Door de eerste ochtendvorst van het jaar fiets ik eind november over het Damsterdiep naar het clubhuis van de Sloeproeiers Groningen: een bijgebouw van een verlaten fabriek aan het Eemskanaal. Binnen zitten een kleine twintig mannen en vrouwen in dikke truien aan de koffie. De club trakteert op banketstaaf en op de bar staat een sloepvormig schaalpje met chocoladepepernoten. Verwarming heeft het pand niet, maar er hangen wel straalpanelen boven de tafels. “Als het te warm wordt moet je het maar zeggen”, zegt de beheerder. Niemand zegt wat.

Als iedereen een plekje heeft gevonden kan de voorstelronde beginnen. De meeste deelnemers hebben genoeg ervaring om te weten dat ze meer willen weten. Frits bijvoorbeeld kent het binnenwater maar wil volgend jaar sturen op zee, Herman heeft op de rivier een paar vervelende incidenten meegemaakt waarbij hij de kant werd ingedrukt en Barbara vraagt zich af hoe je het best alarmdiensten kunt inschakelen. Cursusleider Kees Verweel knikt herkendend en reageert spaarzaam. Aan het eind van het rondje verwoordt hij zijn eigen motivatie, namelijk dat hij ‘regelmatig een gebrek aan bekwaam stuurmanschap’ constateert. Maar wat is dat dan wel?

Aanvaring

Op 13 oktober 2020, op de laatste roeidag voor een lockdown, vond in Valkenburg een aanvaring plaats tussen een sloep en een duwbak. De roeiers raakten te water, de sloep zonk. Zes bemanningsleden wisten op eigen kracht de kade te bereiken, de zevende, een 63-jarige man, moest door omstanders op de kade worden geholpen. Hij is ter plekke gereanimeerd en naar het ziekenhuis vervoerd, maar overleed twee dagen later. Het ongeval was en is nog

steeds traumatisch voor alle betrokkenen, weet Verweel als oud-bestuurslid van de Federatie Sloeproeiers Nederland (FSN). Voor de FSN-veiligheidscommissie was het ongeluk de aanleiding om een training Bekwame Stuur op te zetten. Verweel en Schoone geven die cursus vanaf dit voorjaar op verschillende locaties door het land. De belangstelling is groot. In totaal volgden dit jaar naar schatting 170 stuurlieden de cursus verdeeld over zes bijeenkomsten.

Sturen van een sloep verschilt nogal van het sturen van een gladde boot. Het vaarwater is anders, ruiger en vaak groter. Reguliere roeiers hebben graag rimpelloos water. Sloepen bevaren rivieren, meren en de open zee. Ze komen dus meer en ander verkeer tegen zoals vrachtschepen, veerboten en vele vormen van recreatievaart. Een ander verschil is nachtveren. Op een roeivereniging is dat meestal taboe, voor een sloep is varen in het donker geen belemmering mits er goede navigatieverlichting is. In de winter varen veel sloeproeiteams aan het eind van de werkdag in het donker.

Vanwege andere vaargebieden zijn de incidenten ook anders. Oververhitting en ook onderkoeling (vanwege buiswater) komen vaker voor. Er zijn meer veiligheidsmiddelen aan boord zoals reddingsvesten, sleeplijn, lenspomp, isolatiedekens, EHBO-kist, waterdicht verpakte telefoon(s) en eventueel een marifoon. Een bekwame stuur weet wanneer welke reddingsmiddelen in te zetten en hoe ermee om te gaan. Dat kan een marifoonexamen inhouden, een EHBO-cursus, een reanimatietraining of een vaarbewijs.

Stevig in de schoenen

Ook de cultuur aan boord van een sloep verschilt van een gladde boot. “Als je met acht man gaat roeien, heb je acht kapiteins

Bewustwording

Als oud-student van de Zeevaartschool weet Verweel als geen ander dat een cursus van een dag onvoldoende is om iemand tot 'Bekwame Stuur' op te leiden. In plaats daarvan sluit hij aan bij de ervaringen en het vaargebied van de cursisten. Waar zijn zij tegenaan gelopen? Hoe had dat beter gekund?

De cursus, Verweel spreekt zelf liever van een training, is uitermate interactief.

Als theoretische basis dient het Binnenvaart Politie Reglement (BPR). Het samenwerkingsverband 'Varen doe je Samen' heeft die hele wetgeving grafisch samengevat op de 'vaarbewaarkaart': het meest relevante deel

van het BPR op een dubbelzijdig bedrukt geplastificeerd A4'tje. De deelnemers krijgen na afloop allemaal een exemplaar mee. Naast het opfrissen van de hoofdregels over wie wanneer moet uitwijken is de trainingsdag vooral bedoeld als bewustwording van de verantwoordelijkheid van een stuur en de risico's op het water. Die verschillen per vaargebied en samenstelling van de ploeg. Verweel hoopt dat iedereen die aan het eind van de dag van het diploma 'Bekwame Stuur' van hem krijgt in de eigen vereniging de discussie over veiligheid aangaat. "Wij maken stuurlieden bewust van de risico's. De invulling van de details moeten ze samen doen met hun ploeg." ■!

AANBEVOLEN WEBSITES EN APPS

varendoejesamen.nl voor download van de vaarbewaarkaart

veiligroeien.nl voor kennis en kennistest

federatiesloeproeien.nl organisator van de trainingen

KNRM-app om je vaartoeer te volgen en hulp in te roepen

EHBO-app handig naslagwerkje van het Rode Kruis in noodsituaties

